

Obsah

I. Úvod	6
I. 1. Smrt v moderní společnosti a vymezení výzkumu	9
I. 2. Terminologie výzkumu	11
I. 3. Smrt a pohřební rituál v moderní historiografii	14
I. 3. 1. Smrt a umírání z pohledu školy Annales	14
I. 3. 2. Česká historiografie k problematice smrti „dlouhého“ 19. století	19
I. 3. 3. Úmrtnost z pohledu historické demografie	22
I. 4. Kremace jako historiografické téma	28
I. 4. 1. Německá a anglo-americká historiografie	28
I. 4. 2. Kremace jako téma české historiografie	33
I. 5. Prameny	38
I. 5. 1. Prameny městské provenience	39
I. 5. 2. Kremační matriky	43
I. 5. 3. Periodika	45
II. Město Cheb a jeho obyvatelstvo v 19. a na počátku 20. století	47
II. 1. Politická situace od poloviny 19. století do třicátých let 20. století	47
II. 2. Demografický vývoj	51
II. 2. 1. Počet obyvatelstva	51
II. 2. 2. Skladba obyvatelstva z hlediska náboženského vyznání a národnostní příslušnosti	55
II. 3. Urbanistický vývoj	62
II. 4. Sociální vývoj	67
II. 5. Hospodářský vývoj	71
III. Proměna pohřební kultury na základě sanitárních a hygienických opatření	76
III. 1. Jednání o zrušení starého a otevření nového chebského hřbitova	80
III. 1. 1. Dějiny chebských hřbitovů	81
III. 1. 2. Hřbitovní a sanitární komise (činnost 1875–1879)	83
III. 1. 3. Provoz nového hřbitova	90
III. 2. Výstavba márnice a její vliv na tradiční podobu pohřbu	97
III. 2. 1. Jednání o zřízení márnice na chebském hřbitově	99
III. 2. 2. Stavba márnice na chebském hřbitově	100
III. 2. 3. Problémy spojené s každodenním provozem márnice	104
III. 3. Pohřební ústavy	107
III. 3. 1. První chebské pohřební ústavy Pietät a Entreprise des pompes funèbres	109
III. 3. 2. Pobočky pohřebního ústavu Concordia, nová Pietät a městská služba	114

III. 4. Hrobník a jeho úloha v pohřebním rituálu	120
III. 4. 1. Povinnosti chebských hrobníků od poslední třetiny 19. století	120
III. 4. 2. Proměna postavení chebského hrobníka ve dvacátých letech 20. století z pohledu jeho pracovních povinností	124
III. 4. 3. Hrobník jako osoba veřejně činná	127
IV. Vývoj evropského křesťanského hnutí se zřetelem k českému a německému prostředí	132
IV. 1. Sekularizace evropské společnosti	132
IV. 1. 1. Evropský vývoj	133
IV. 1. 2. Sekularizace v habsburské monarchii	134
IV. 1. 3. Projevy sekularizace v Německu	137
IV. 2. Šíření křesťanských myšlenek na území Německa	140
IV. 2. 1. Průkopníci pohřbu žehem v evropské společnosti	142
IV. 2. 2. Vědecký přístup a racionální argumentace	145
IV. 2. 3. Hygienické výstavy a jejich vliv na všechny vrstvy společnosti	150
IV. 2. 4. Úřední povolení fakultativního pohřbu žehem na území Německa	152
IV. 2. 5. Postoj církví a cesta ke smíru	155
IV. 3. Průběh křesťanského hnutí v Čechách	157
IV. 3. 1. První pokusy o prosazení fakultativního pohřbu žehem (1872–1909)	165
IV. 3. 2. Volná myšlenka a spolek Krematorium	170
IV. 3. 3. Společný postup Společnosti pro spalování mrtvol a Krematoria (1910–1918)	173
IV. 3. 4. Reakce římskokatolické církve	177
IV. 3. 5. Přijetí křesťanského zákona	181
IV. 3. 6. Církev přestupového hnutí (CČH a ČCE) a jejich postoj ke kremaci	184
IV. 3. 7. Židé a kremace	188
V. Křesťanské možnosti obyvatel města Chebu	193
V. 1. Spor o chebské krematorium (1902–1929)	193
V. 2. Krematorium v Plavně	203
V. 2. 1. Spolek na podporu pohřbu žehem a krematorium v Plavně	205
V. 2. 2. Chebští příznivci žehu zpopelnění v Plavně (1921–1935)	216
V. 3. Krematorium v Selbu. Přesun zájmu chebského obyvatelstva ze saského Plavna do Bavorska	226
V. 4. Krematorium v Karlových Varech-Rybářích	236
V. 4. 1. Pobočky vídeňského spolku Flamme	237
V. 4. 2. Karlovarský spolek Flamme	238

V. 4. 3. Koncese pro vlastní pohřební ústav	244
V. 4. 4. Založení urnového háje	246
V. 4. 5. Stavba krematoria v Karlových Varech-Rybářích	249
V. 4. 6. Každodennost v karlovarském krematoriu	257
V. 5. Shrnutí vývoje křesťanského hnutí z pohledu analyzovaných lokalit	265
VI. Závěr	272
VII. Seznam pramenů a literatury	279
VII. 1. Prameny	279
VII. 2. Periodika	281
VII. 3. Literatura	282
VII. 4. Internetové zdroje	305
VIII. Seznam zkratk	306
IX. Seznam map v textu	308
X. Seznam tabulek v textu	309
XI. Seznam textových příloh	312
XII. Seznam obrazových příloh	313
XIII. Textové přílohy	317
XIV. Transformation of 19th and 20th century funeral rites as exemplified by the city of Cheb (Summary)	324